

* 1882 - + 1962

Poeta, periodista, crític d'art, historiador, autor teatral, filòsof i àdhuc inventor d'una religió - la Hiparxiologia, més o menys divulgada en 1931 per Josep Pla - i d'una Ciència Universal Catalana, la Pantologia, que ell lligava amb les idees i els escrits de Ramon Llull, Francesc Pujols haurà estat un dels personatges més singulars de la literatura catalana de la primera meitat del segle XXè. El joveníssim poeta que obtenia en 1903 la Flor Natural als Jocs Florals de Barcelona, amb la "Balada de les Festes" i que ~~el~~ l'any següent llançava el seu primer i únic recull de versos, amb un extens pròleg de Joan Maragall (Llibre que conté les poesies de Francesc Pujols és el títol d'aquest dens volum), el filòsof de Concepte general de la Ciència Catalana (1918), l'historiador i teoritzador polític de la Història de l'hegemonia catalana en la política espanyola (2 volums, 1926) i de La solució Cambó (1931), el comentarista de les noves tendències de l'art, és també l'autor del si més no paradoxal Llibre de Job (1922), paràfrasi bíblica en vers pitarresc i en forma de drama en tres actes, de les adaptacions a l'escena lírica de Don Joan de Serrallonga i de El Castell dels Tres Dragons, l'animador del setmanari satíric i ben aviat picaresc Papitu i àdhuc l'autor d'un llibre escrit en un ~~extat~~ castellà paròdic, titulat El Nuevo Pascual o la Prostitución, que figura en el limitat infern de la nostra literatura.

Humorista no sempre lleuger, home de sistema, però versàtil i paradoxal, Francesc Pujols era un dels nostres escriptors més rics en anècdotes, en dites fulgurants o irreverents. En el llibre esmentat en darrer lloc (publicat amb pseudònim, i que ell considerava, altrament, com un pecat de joventut), creava un castellà molt personal, fet amb girs i idiotismes catalans traduïts literalment, i que darrerament ha estat un oportú refugi per a molts dels ^{nostres} periodistes i escriptors obligats a emprar la llengua manllevada. Això i el seu estil barroc, adjectivat, ple d'incisos i de frases subordinades, de paràgrafs llarguíssims on abunden les imatges poètiques i els estirabots li havien creat una certa fama, superior sens dubte a la que tenia com a escriptor seriós i com a filòsof. La seva obra, ^{en prosa} però, on abunden sens dubte les parts caduques, mereix l'atenció dels estudiosos i formaria, amb unes quantes de les poesies del seu recull de joventut, un o dos volums antològics, dignes d'edició.

Rafael T A S I S.

Havia nascut a Barcelona en 1882 i va morir a Martorell el 13 de Febrer de 1962.